

FIȘA DISCIPLINEI

Introducere în teologia pastorală

Anul universitar 2026–2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș–Bolyai, Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3. Departamentul	Departamentul de Teologie Didactică
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie didactică
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Introducere în teologia pastorală			Codul disciplinei	RLM2212
2.2. Titularul activităților de curs	Kiss Endre				
2.3. Titularul activităților de seminar	Kiss Endre				
2.4. Anul de studiu	2026–2027	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativu		2.8. Tipul disciplinei		Disciplină fundamentală (DF)

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					24
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					23
Tutoriat (consiliere profesională)					7
Examinări					3
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				73	
3.8. Total ore pe semestru				28	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu există precondiții curriculare.
4.2. de competențe	Nu există precondiții de competențe.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	tablă interactivă, videoproiector, Zoom, Teams.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	tablă interactivă, videoproiector, bibliotecă.

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Expunerea teologiei romano-catolice și a principiilor etice fundamentale ale Bisericii Catolice în activitatea didactică.
CP3	Aplicarea cunoștințelor teologice în practica comunitară, pastorală și educațională.

CP4	Identificarea și analiza contextului religios și cultural în comunități și implicarea în activități pastorale și comunitare.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT2	Aplicarea tehnicilor de lucru în echipă și dezvoltarea comunicării interpersonale.
CT3	Formare profesională continuă și dezvoltare personală.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	Înțelege conceptele și învățăturile teologice fundamentale referitoare la misiunea Bisericii, la activitatea sa evanghelizatoare și la slujirea pastorală.	Este capabil să interpreteze și să aplice documentele ecleziale și orientările pastorale în practica pastorală.
CP4	Cunoaște învățătura teologică referitoare la relația dintre Biserică și lume, precum și la responsabilitatea comunitară și socială a creștinilor.	Este capabil să analizeze situații religioase și sociale și să formuleze răspunsuri pastorale adecvate.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Cunoaște conceptul, scopul, metodele și locul teologiei pastorale în ansamblul disciplinelor teologice.
2. Înțelege rolul Bisericii în contextul provocărilor sociale, culturale și religioase contemporane.
3. Înțelege misiunea și activitatea evanghelizatoare a Bisericii în lumina învățăturii Conciliului Vatican II.
4. Cunoaște principiile pastorale fundamentale din documentele ecleziale majore, precum Lumen Gentium, Gaudium et Spes, Evangelii Nuntiandi, Evangelii Gaudium și alte documente relevante.
5. Cunoaște vocația, responsabilitatea și participarea credincioșilor laici în viața și misiunea Bisericii.
6. Înțelege fundamentele teologice ale evanghelizării, misiunii și sinodalității.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Este capabil să analizeze documente ecleziale din perspectivă teologică și pastorală.
2. Este capabil să interpreteze realitățile sociale și religioase contemporane din perspectivă pastorală.
3. Este capabil să aplice principiile evanghelizării și ale construirii comunității în situații pastorale concrete.
4. Este capabil să elaboreze și să evalueze programe pastorale și inițiative comunitare.
5. Este capabil să colaboreze și să participe în mod responsabil în cadrul comunităților ecleziale.
6. Este capabil să integreze orientările Conciliului Vatican II și ale documentelor pontificale contemporane în practica pastorală.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații
1. Biserica și pastorația. Situația religioasă contemporană. Biserica și lumea de astăzi.	Prelegere, cu implicarea interactivă a studenților.	
2. Definirea teologiei pastorale. Teologia practică.	Prelegere, cu implicarea interactivă a studenților.	

3. Istoria teologiei pastorale I. Poporul lui Dumnezeu în Vechiul Testament.	Prelegere, cu implicarea interactivă a studenților.	
4. Istoria teologiei pastorale II. Cristos, Păstorul cel Bun.	Prelegere, cu implicarea interactivă a studenților.	
5. Biserica primară. Patrística. Evul Mediu. Epoca modernă.	Prelegere, cu implicarea interactivă a studenților.	
6. Crezul și afirmațiile sale despre Biserică.	Prelegere, cu implicarea interactivă a studenților.	
7. Învățătura Conciliului Vatican II.	Prelegere, cu implicarea interactivă a studenților.	
8. Slujiri și ordine în Biserică. Laicii și Poporul lui Dumnezeu.	Prelegere, cu implicarea interactivă a studenților.	
9. Funcții și responsabilități în Biserică.	Prelegere, cu implicarea interactivă a studenților.	
10. Schimbarea de paradigmă în pastorație. Provocările timpului nostru.	Prelegere, cu implicarea interactivă a studenților.	
11. Evanghelistizarea și noua evanghelistizare.	Prelegere, cu implicarea interactivă a studenților.	
12. Ecleziologie. Comunitate. Pastorație.	Prelegere, cu implicarea interactivă a studenților.	
13. Noua evanghelistizare și Papa Francisc.	Prelegere, cu implicarea interactivă a studenților.	
14. Comuniune, participare, misiune.	Prelegere, cu implicarea interactivă a studenților.	

Bibliografie

- *A II. Vatikáni zsinat tanítása.* Budapest 1986.
- BIȘOC, Alois: *Introducere în teologia pastorală.* Iași 2002.
- BOURGEOIS, DANIEL: *Az egyház pasztorációja.* Szeged 1999.
- KESZELI Sándor: *Pasztorális tervezés,* Budapest, 2014.
- *Lexikon der Pastoral I., II.,* Freiburg-Basel-Wien, 2002.
- LOHFINK, Gerhard: *Milyennek akarta Jézus a közösséget?,* Luzern 1990.
- MALLON, James: *Egyház-felújítás,* Budapest 2019.
- NEUNER, Peter, ZULEHNER, P.M.: *Jöjjön el a te országod. Gyakorlati egyháztan.* Kolozsvár 2014.
- RAHNER, Karl: *Egyházreform,* Budapest 1994.
- RICCARDI, Andrea: *Perifériák. Az egyházat érintő válságok és újdonságok,* Budapest 2023.
- TOMKA Ferenc: *Szentségi lelkipásztorkodás és az 'új evangelizáció',* Budapest 2006.
- TOMKA Ferenc: *Lelkipásztori teológia és az új evangelizáció,* Budapest 2008.
- TOMKA Ferenc: *Lelkipásztori teológia és új evangelizáció Ferenc pápa szellemében,* Budapest 2015.
- WERLEN, Martin: *Fókuszban. Egyházprovokációk,* Pannonhalma 2015.
- WERLEN, Martin: *Hová jutnánk?,* Pannonhalma 2017.
- WERLEN, Martin: *Kifelé a csugaházból,* Pannonhalma 2021.
- WERLEN, Martin: *Már késő,* Pannonhalma 2018.
- WHITE, Michael, CORCORAN, Tom: *Újraépítve,* Szekszárd 2018.
- ZULEHNER, P.M., FISCHER, Josef, HUBER, Max: *„Népem lesznek”,* Luzern 1990.
- ZULEHNER, P.M.: *Kifutó modell. Merre kormányozza Ferenc pápa az egyházat?,* Budapest 2016.
- ZULEHNER, P.M.: *Pastoraltheologie I, Fundamentalpastoral,* Düsseldorf 1991.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Situația omului în lumea contemporană. Biserica și vocația omului.	Tematica, pregătirea și discutarea textelor relevante.	GS 1–22.
2. Comunitatea umană. Activitatea omului în lume	Tematica, pregătirea și discutarea textelor relevante.	GS 23–39.
3. Rolul Bisericii în lumea contemporană.	Tematica, pregătirea și discutarea textelor relevante.	GS 40–45.

4. Căsătoria, familia, cultura, economia, politica și pacea.	Tematica, pregătirea și discutarea textelor relevante.	GS 46–93.
5. Misterul Bisericii. Poporul lui Dumnezeu.	Tematica, pregătirea și discutarea textelor relevante.	LG 1–17.
6. Laicii și chemarea la sfințenie.	Tematica, pregătirea și discutarea textelor relevante.	LG 30–42.
7. Evanghelizarea.	Tematica, pregătirea și discutarea textelor relevante.	VI. Pál pápa: <i>Evangellii nuntiandi</i> .
8. Participarea și responsabilitatea comună a laicilor în viața Bisericii.	Tematica, pregătirea și discutarea textelor relevante.	II. János Pál pápa: <i>Christifideles laici</i> 25–44.
9. Despre sfințenie cu Papa Francisc.	Tematica, pregătirea și discutarea textelor relevante.	Ferenc pápa: <i>Gaudete et exultate</i>
10. Bucuria Evangheliei – transformarea misionară a Bisericii.	Tematica, pregătirea și discutarea textelor relevante.	Ferenc pápa: <i>Evangellii gaudium</i> 20–49.
11. Bucuria Evangheliei – angajarea comunitară în situații de criză.	Tematica, pregătirea și discutarea textelor relevante.	Ferenc pápa: <i>Evangellii gaudium</i> 50–108.
12. Vestirea Evangheliei.	Tematica, pregătirea și discutarea textelor relevante.	Ferenc pápa: <i>Evangellii gaudium</i> 110–175.
13. Dimensiunea socială a evanghelizării.	Tematica, pregătirea și discutarea textelor relevante.	Ferenc pápa: <i>Evangellii gaudium</i> 176–258.
14. Evaluare și sinteză.		
Bibliografie • II. Vatikáni Zsinat, <i>Gaudium et spes</i>, AAS 57 (1965). • II. Vatikáni Zsinat, <i>Lumen Gentium</i>, AAS 57 (1965). • VI. Pál pápa: <i>Evangellii nuntiandi</i>. • II. János Pál pápa: <i>Christifideles laici</i>. • Ferenc pápa: <i>Gaudete et exultate</i>. • Ferenc pápa: <i>Evangellii gaudium</i>. • Ferenc pápa: <i>Egy szinodális egyházért: közösség, részvétel, küldetés. Záródokumentum. Budapest 2025.</i> • O'MALLEY, J.W., <i>Mi történt a II. Vatikáni Zsinaton?</i>, Budapest 2015. • <i>A II. Vatikáni Zsinat maradandó időszzerűsége</i> (Szerk. Nóda Mózes, Zamfir Korinna, Bodó Márta), Budapest – Kolozsvár 2014. • HITTANI KONGREGÁCIÓ: <i>Tanbeli megjegyzés az evangelizáció néhány szempontjáról. (2007)</i>		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Cunoașterea conținuturilor predate	Examen	75%
	Participare interactivă	Monitorizarea participării	
9.5 Seminar/laborator	Cunoașterea tuturor textelor relevante, prezentarea unei teme alese, implicarea interactivă a participanților	Evaluarea temei prezentate	25%
9.6 Standard minim de promovare			
Participare fizică obligatorie la seminarii (sunt admise maximum două absențe). Elaborarea și prezentarea unei teme de seminar alese. Cunoașterea la nivel satisfăcător a temelor abordate în cadrul cursurilor.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						

Data completării:

2026.04.20

Semnătura titularului de curs

Kiss Endre

Semnătura titularului de seminar

Kiss Endre

Data avizării în departament:

Semnătura directorului de departament